

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/131/2015
Identifikačné číslo spisu: 3014200610
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:3014200610.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančenika v právnej veci navrhovateľa: Z. U., bytom E. č. XXX/X, H., F., proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29.augusta č. 8, Bratislava, o výšku úrazovej renty, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 23.02.2015, č.k. 15Sd/185/2014-29, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 23.02.2015, č.k. 15Sd/185/2014-29, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XXXXX-X/XXXX-BA zo 16.06.2014 zrušuje a vec vracia odporkyňi na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 23.02.2015, č.k. 15Sd/185/2014-29, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXXXX-X/XXXX-BA zo 16.06.2014, ktorým rozhodla, že navrhovateľ má podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) od 01.01.2004 nárok na úrazovú rentu v sume 5 760 Sk (191,20 €) mesačne a súčasne od tohto dňa nemá nárok na zmenu sumy úrazovej renty, transformovanej podľa § 272 ods.3 zákona č. 461/2003 Z.z.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľ opravným prostriedkom namietal výšku priznanej úrazovej renty, ktorá mu podľa jeho názoru patrí brutto v sume, ktorú poberal do 30.06.2003 a ku ktorej malo byť pripočítané zvýšenie o 9,3% v zmysle Zákonníka práce. Krajský súd mal preukázané, že navrhovateľ utrpel u zamestnávateľa Hornonitrianske bane Prievidza, a.s., dňa 04.04.1996 pracovný úraz a vznikol mu nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti. Sumu náhrady odporkyňa transformovala na úrazovú rentu a po 01.01.2004 ju navrhovateľovi podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. vyplácala v sume 5 760 Sk mesačne, ktorá bola určená k 31.12.2003. Následne vydala 11 rozhodnutí o zvýšení sumy úrazovej renty, naposledy ju rozhodnutím č. XXXXX-XXXX/XXXX-BA z 13.12.2013 zvýšila na sumu 323,70 € mesačne; všetky rozhodnutia nadobudli právoplatnosť, pretože navrhovateľ ich opravným prostriedkom nenapadol.

Krajský súd z prieskumného konania zistil, že odporkyňa postupovala pri vydávaní napadnutého rozhodnutia v súlade so zákonom v tom čase platným a účinným. Správne aplikovala zákon č. 320/1993 Z.z. o úprave náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vzniknutej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania. Pracovný úraz navrhovateľ utrpel 04. apríla 1996, preto nárok na náhradu za stratu na zárobku

a jej valorizácia sa vykonávala do 31. decembra 2003 za účinnosti vyššie citovaného zákona. Tento zákon v § 1, § 2 presne vypočítava postup a náhrada za stratu na zárobku sa upravuje tak, že priemerný zárobok rozhodný pre výpočet tejto náhrady sa zvyšuje o určité percentá, ktoré sa ustanovujú osobitným opatrením. Posledným opatrením bolo opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 199/2003 Z.z. zo dňa 03. júna 2003, ktorým sa od 01. júla 2003 upravil zárobok pre určenie náhrady o 9,3% a obdobím,

za ktoré sa priemerný zárobok upravoval, bol rok 2002. Valorizácii teda podliehal priemerný zárobok rozhodný pre výpočet náhrady za stratu na zárobku. Valorizácia náhrady za stratu na zárobku nemohla byť vykonaná podľa zákonníka práce napriek tomu, že § 201 bol menený zákonom č. 210/2003 Z.z. od 01. júla 2003, lebo toto ustanovenie nenadobudlo účinnosť z toho dôvodu, že do 31. decembra 2003 nebol vydaný osobitný predpis, ktorým by bolo určené percento zvýšenia priemerného zárobku.

Vo vzťahu k tomu, či k 01.01.2004 sa má vychádzať zo sumy náhrady za stratu na zárobku brutto alebo netto, krajský súd poznamenal, že právny názor, prezentovaný v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4So/3/2009

z 27. októbra 2009 a sp. zn. 7So/215/2011 z 31. októbra 2010 bol prelomený neskoršou judikatúrou najvyššieho súdu, napr. sp. zn. 9So/1/2011 z 31. januára 2012, sp. zn. 9So/26/2012 z 24. apríla 2013, v zmysle ktorých pokiaľ sa v § 272 ods. 3 zákona hovorí o sume, v akej patrila do 31. decembra 2003, je za takú sumu potrebné považovať sumu, v akej bola náhrada za stratu na zárobku skutočne k 31. decembru 2003 vyplácaná, to znamená po odpočítaní dane z príjmov. Tento názor si v plnom rozsahu osvojil aj krajský súd. Z uvedených dôvodov rozhodnutie odporkyne potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol, že krajský súd riadne nezdôvodnil, prečo si osvojil právny názor, vyplývajúci z neskoršej judikatúry najvyššieho súdu. Poukázal na to, že v zmysle judikatúry Ústavného súdu SR výklad legislatívneho textu právnej normy a jeho uplatnenie všeobecným súdom musí byť v súlade s ústavou (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy), racionálne akceptovateľný, aby nedošlo k popretiu účelu, podstaty a zmyslu. Pre závažnosť právneho názoru najvyššieho súdu musí byť tento vyjadrený určite a presne, musí byť riadne vysvetlený. Podľa navrhovateľa právny názor, uvedený v rozsudkoch najvyššieho súdu sp.zn. 9So/26/2012 a 9So/1/2011, takým nie je.

Ak prvostupňový súd potvrdil napadnuté rozhodnutie odporkyne, len na základe dvoch rozsudkov Najvyššieho súdu SR, tak bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces.

Jeho tvrdenie, že do 31.12.2003 výška sumy odvedenej dane z náhrady za stratu zárobku bola jej súčasťou, a že platca predmetnej náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti ju len odviedol za mňa, vychádza z kogentnej právnej normy

a to § 201 ods. 1 zák. č. 311/2001 Zák. práce. Ak mu teda k 31. decembru 2003 patril nárok na náhradu za stratu na zárobku v určitej výške, niet z hľadiska znenia § 272 ods. 3 zákona o sociálnom poistení právneho dôvodu k akejkoľvek úprave tejto sumy v súvislosti s transformáciou tohto nároku na úrazovú rentu. V konečnom dôsledku, ak by samotný zákonodarca uvažoval o transformácii náhrady za stratu na zárobku na úrazovú rentu len v skutočne vyplácanej výške dotknutým osobám, určite by to jednoznačne vyjadril v platnom právnom poriadku.

Náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, na ktorú vznikol nárok do 31.12.2003 sa vyplácala mesačne pozadu. Zo znamená, že za mesiac november 2003 bola predmetná

náhrada vyplatená v mesiaci december 2003 a za mesiac december 2003 v mesiaci január 2004. Do 31.12.2003 náhrada za stratu na zárobku bola zdaňovaná podľa zák. č. 366/1999 Z.z. o dani z príjmov, čo znamená, že v mesiaci január 2004, keď mu bola vyplatená renta, tak musela byť zdanená, pretože išlo o príjem za mesiac december 2003.

Od 01.01.2004 dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 595/2003 Z.z. o daniach z príjmov, bol zrušený zákon č. 366/1999 Z.z. o dani z príjmov. Podľa § 9 ods. 2 písm. a/ zákona č. 595/2003 Z.z. od dane sú oslobodené o.i. aj dávky sociálneho poistenia, nemocenského zabezpečenia a úrazového zabezpečenia z čoho vyplýva, že úrazová renta na ktorú bola pretransformovaná náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, od 1.1.2004 bola a stále je oslobodená od dane z príjmu.

Odporkyňa mu v mesiaci február 2004 vyplatila dve úrazové dávky (zo spisu to musí byť zrejme) a to za mesiac január 2004 a samotný február 2004. Takto postupovala vo všetkých prípadoch u ktorých išlo o úrazovú rentu v zmysle § 272 ods. 3 zákona o sociálnom poistení. Ak si chcel v mesiaci február 2004 prepočítať výšku sumy úrazovej renty, ktorej výška je zákonom o sociálnej poisťovni garantovaná, tak súčet vyplatenej úrazovej renty podľa § 272 ods. 3 zákona o sociálnom poistení a výšky sumy čiastočnej invalidity (zrejme mysle „čiasť invalidného dôchodku“) a mesačného zárobku v mesiaci december 2003 musel dávať výšku brutto sumy priemerného zárobku na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, do ktorého mu k 31.12.2003 predmetná náhrada patrila. Ak od 1.1.2004 súčet týchto položiek nedáva výšku sumy priemerného zárobku do ktorého mu náhrada za stratu na zárobku k 31.12.2003, potom mu odporkyňa v rozpore so zákonom úrazovú rentu od 1.1.2004 kráti o výšku sumy fiktívnej dane, ktorú nikdy za ňu štátu neodviedla.

Z uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na nové konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu k námietke navrhovateľa týkajúcej sa aplikácie § 201 zákona č. 311/2001 Z.z. poukázala na § 2 zákona č. 320/1993 Z.z., v zmysle ktorého výšku percenta a obdobie, za ktoré sa bude náhrada za stratu na zárobku upravovať, ustanovení v Zbierke zákonov SR MPSVR SR. Posledným opatrením bolo opatrenie MPSVR SR č. 199/2003 zo dňa 3. júna 2003, podľa ktorého sa od 1. júla 2003 priemerný zárobok pre určenie náhrady za stratu na zárobku upravoval o 9,3% a obdobím, za ktoré sa priemerný zárobok upravoval, bol rok 2002. Ak navrhovateľ v odvolaní tvrdí, že krajský súd zrejme prehliadol § 2 opatrenia č. 199/2003 Z.z., v zmysle ktorého takto upravená na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti patrí od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bolo toto opatrenie uverejnené v Zbierke zákonov SR, jeho pozornosť pravdepodobne ušlo, že nebol vo svojich nárokoch na náhradu za stratu na zárobku titulom nesprávnej valorizácie ukrátený, pretože valorizácia predmetného nároku bola vykonaná v súlade s v tom čase platným a účinným právnym predpisom, t.j. opatrením MPSVR SR č. 199/2003 Z.z. zo dňa 3. júna 2003 a nie podľa § 201 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z.z., lebo do 31.12.2003 nebol vydaný osobitný predpis, ktorým by na jeho základe bolo určené percento zvýšenia priemerného zárobku. Preto valorizácia podľa tohto ustanovenia nemohla byť vykonaná.

K námietke navrhovateľa ohľadom odpočítania dane z príjmov zo sumy náhrady za stratu na zárobku transformovanej na úrazovú rentu podľa § 272 ods. 3 zákona zdôraznila, že Sociálna poisťovňa postupuje v zmysle rozsudkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 9So/1/2011 zo dňa 31.01.2012 a sp.zn. 9So/26/2012 zo dňa 24. 04.2013, v zmysle ktorých pokiaľ sa v § 272 ods. 3 zákona hovorí o sume, v akej patrila do 31. decembra 2003, je v danom prípade potrebné považovať sumu, v akej bola náhrada za stratu na zárobku skutočne k 31. 12.2003 vyplácaná, to znamená po odpočítaní dane z príjmov.

K námietke navrhovateľa, že nakoľko dňom 1. januára 2004 nadobudol účinnosť zákon č. 595/2003 Z.z., pričom týmto dňom bol zrušený zákon č. 366/1999 Z.z., sú od dane oslobodené o.i. aj dávky

sociálneho poistenia, nemocenského zabezpečenia a úrazového zabezpečenia, z čoho podľa tvrdenia navrhovateľa vyplýva, že úrazová renta bola a stále je oslobodená od dane odporkyňa uviedla, že navrhovateľ sa domáha použitia zákona, ktorým by došlo k retroaktivite, ktorá je v zmysle právnej teórie všeobecne zakázaná. Keďže navrhovateľ utrpel pracovný úraz dňa 04.04.1996, na posúdenie vzniku nároku ako aj právnych vzťahov z neho vyplývajúcich sa použijú právne predpisy platné a účinné v čase vzniku poistnej udalosti. V opačnom prípade by dochádzalo už k spomínanému retroaktívnemu použitiu zákona.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP). Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na potvrdenie ani na zrušenie rozsudku krajského súdu.

Navrhovateľ namietal nezákonnosť rozhodnutia odporkyne v podstate z dvoch dôvodov:

- 1/ že úrazová renta mu mala byť od 01.01.2004 vyplácaná v sume brutto náhrady za stratu na zárobku a nie až po jej očistení o daň z príjmu
- 2/ že náhrada za stratu na zárobku mu mala byť od 30.06.2003 vyplácaná vo vyššej sume, a výška úrazovej renty od 01.01.2004 je aj z toho dôvodu nesprávna.

Nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti (z dôvodu pracovného úrazu alebo choroby z povolania) bol upravený v Zákonníku práce č.65/1965 Zb. do 31.03.2002. Od 01.04.2002 do 31.12.2003 bol nárok na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti z titulu poškodenia zdravia v dôsledku choroby z povolania alebo pracovného úrazu upravený v ustanovení § 201 zákona č.311/2001 Z.z.

Podľa § 205d ods.1 Zákonníka práce č.65/1965 Zb. s účinnosťou od 01.01.1993 boli organizácie zamestnávajúce aspoň jedného pracovníka (s výnimkou organizácií, ktoré majú podľa zákona postavenie štátneho orgánu) pre prípad svojej zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania poistené (ďalej len "zákonné poistenie") v poisťovniach, o ktorých to ustanovia zákony národných rád. S účinnosťou od 26.11.1993 boli uvedené organizácie (zamestnávateľia) poistené v úrazovej poisťovni.

V zmysle Čl. III zákona č.275/1993 Z.z., ktorým sa mení Zákonník práce a zákon č. 143/1992 Zb. o plate a odmene za pracovnú pohotovosť v rozpočtových a v niektorých ďalších organizáciách a orgánoch v znení neskorších predpisov, s účinnosťou od 26.11.1993 (do 31.03.2002) do zriadenia úrazovej poisťovne preberá jej povinnosti a práva podľa § 205d Zákonníka práce Slovenská poisťovňa, a.s.

Podľa § 51e ods.1 zákona č.274/1994 Z.z. o Sociálnej poisťovni výkon poistenia zodpovednosti za škodu prechádza zo Slovenskej poisťovne, a.s., na Sociálnu poisťovňu od 1. apríla 2002.

V zmysle § 10 ods. 1 písm. e) zákona č. 274/1994 Z.z. o Sociálnej poisťovni v znení účinnom do 31.12.2003 Z.z. poistenie zodpovednosti za škodu vykonáva a výplatu náhrady škody podľa Zákonníka práce zabezpečuje pobočka Sociálnej poisťovne.

Od 01.01.2004 rozhodovanie o úrazovej rente a jej výplata patrí podľa § 179 ods. 1 písm. a) bod 1 a písm. e) zákona č. 461/2003 Z.z. do pôsobnosti Sociálnej poisťovne, ústredia.

Podľa § 272 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. Sociálna poisťovňa od 1. januára 2004 preberá od zamestnávateľa výplatu plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania, ktoré vznikli pred 26. novembrom 1993 a od zamestnávateľa, ktorý mal podľa osobitného predpisu postavenie štátneho orgánu, nároky vzniknuté pred 1. aprílom 2002 vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania.

Podľa § 272 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. nároky na výplatu plnení uvedených v odseku 1 sa posudzujú podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003. Ak nárok na výplatu týchto plnení trvá aj po 31. decembri 2003, poskytujú sa v sume, v akej patrili do 31. decembra 2003.

Podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity a náhrada za stratu na dôchodku, ktoré sa vyplácali k 31. decembru 2003, a nárok na ich výplatu trvá aj po tomto dni, sa považujú od 1. januára 2004 za úrazovú rentu, a to v sume, v akej patrili do 31. decembra 2003. Na zvyšovanie úrazovej renty platí § 82 primerane.

Rozhodovanie o úrazovej rente a výplata úrazovej renty podľa § 179 ods. 1 písm. a) bod 1 a ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. patrí od 01.01.2004 do vecnej pôsobnosti ústredia Sociálnej poisťovne.

Pracovný úraz navrhovateľ utrpel dňa 04.04.1996. V zmysle vyššie uvedených ustanovení právnych predpisov Sociálna poisťovňa náhradu za stratu na zárobku vyplácala navrhovateľovi už od 01.04.2002 a táto náhrada sa v zmysle § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. od 01.01.2004 považuje za úrazovú rentu v sume v akej patrila k 31.12.2003.

Kým ustanovenie § 272 ods. 1 a 2 zákona č. 461/2003 Z.z. sa týka náhrad, na ktoré vznikol nárok pred 26.11.2003 a pred 01.04.2002 v prípade zamestnávateľa, ktorým bol štátny orgán, ustanovenie § 272 ods. 3 sa týka náhrad, ktoré Sociálna poisťovňa už vyplácala od 01.04.2002, čo je aj prípad navrhovateľa.

Náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti ako príjem plynúci daňovníkovi v súvislosti s výkonom závislej činnosti (§ 6 ods. 1 písm. f/ zákona č. 366/1999 Z.z. o dani z príjmov, účinného do 31.12.2003) nebola oslobodená od dane z príjmov, preto Sociálna poisťovňa mohla navrhovateľovi túto náhradu od 01.04.2002 vyplácať len po zrazení príslušnej dane z príjmu, teda netto.

V prvej vete § 272 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. zákonodarca súčasne ustanovil, že nároky na výplatu plnení podľa odseku 1 sa posudzujú podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003. Ako je uvedené vyššie, táto náhrada podliehala dani zo mzdy podľa zákona č. 399/1999 Zb. Skutočnosť, že zákonodarca vložil do ustanovenia § 272 ods. 2 túto vetu, svedčí o tom, že plnenie má byť vyplácané znížené o daň z príjmu. Táto prvá veta by inak nemala právny význam a stačilo by ponechať v ustanovení len v poradí druhú vetu „ak nárok na výplatu plnení uvedených v odseku 1 trvá aj po 31. decembri 2003, poskytujú sa v sume, v akej patrili do 31. decembra 2003“.

Spojenie „v sume, v akej patrili do 31. decembra 2003“ preto tak na účely § 272 ods. 2 ako aj na účely § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné chápať v kontexte s možnosťou spätného určenia sumy náhrady, patriacej k 31.12.2003 vo vyššej alebo nižšej sume rozhodnutím súdu v občianskoprávnom konaní (§ 272 ods. 5 a 9 zákona č. 461/2003 Z.z.)

Pokiaľ navrhovateľ žiadal, aby bolo rešpektované uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. PL.ÚS.3/2012, túto jeho námietku odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Týmto rozhodnutím ústavný súd návrh skupiny 35 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na začatie konania o súlade § 251 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov s čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a návrh Okresného súdu Bratislava I na začatie konania o súlade § 201 ods. 1 v spojení s § 251 ods. 1 a 2 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce odmietol ako zjavne neopodstatnené.

V uvedenom rozhodnutí ústavný súd konštatoval: „Podľa názoru ústavného súdu § 251 ods. 1 a 2 Zákonníka práce je síce ustanovením retroaktívnym, ale v danom prípade ide o retroaktivitu nepravú, keďže zo znenia citovaných ustanovení Zákonníka práce nevyplývajú žiadne právne účinky smerujúce pred deň nadobudnutia ich účinnosti, ustanoveniam Zákonníka práce sa však priznáva aplikovateľnosť aj na pracovnoprávne vzťahy, ktoré vznikli ešte za účinnosti skoršieho Zákonníka práce.

Je však evidentné, že § 251 ods. 2 Zákonníka práce zaviedol úpravu náhrady straty na zárobku podľa kritérií ustanovených § 201 ods. 1 Zákonníka práce aj u zamestnancov, ktorým do dňa účinnosti Zákonníka práce patrila náhrada straty na zárobku v sume vypočítanej podľa ustanovení skoršieho Zákonníka práce, a to dokonca aj v tých prípadoch, v ktorých bolo do 31. marca 2002 právoplatne rozhodnuté alebo ktorých výška bola dohodnutá. Ako už bolo konštatované, nepravú retroaktivitu je v právnom štáte potrebné považovať za prípustnú, pokiaľ existujú na jej zavedenie závažné dôvody všeobecného záujmu. Takéto dôvody možno podľa ústavného súdu vidieť v zavedení jednotných kritérií pre určenie výšky náhrady straty na zárobku po pracovnom úraze alebo po zistení choroby z povolania vo všetkých prípadoch, v ktorých náhrada straty na zárobku prichádza do úvahy a to bez ohľadu na čas, v ktorom nárok na takúto náhradu oprávnenej osobe vznikol (teda bez ohľadu na to, či nárok vznikol pred 1. aprílom 2002 alebo po tomto dátume).

Z hľadiska posúdenia súladu namietaných ustanovení Zákonníka práce s čl. 1 ods. 1 ústavy a z neho vyplývajúcich princípov právneho štátu je teda kľúčovým posúdenie intenzity zásahu právnej úpravy obsiahnutej v § 201 ods. 1 v spojení s § 251 ods. 2 Zákonníka práce do princípu právnej istoty, s ktorým sa spájajú požiadavky všeobecnosti, trvácnosti a stability právnych noriem, ale aj požiadavky racionálnosti a spravodlivosti obsahu týchto právnych noriem a zásady proporcionality a ochrany legálne nadobudnutých práv."

"Ústavný súd dospel k záveru, že preskúmaná legislatívna úprava (§ 201 ods. 1 Zákonníka práce) svojím zmyslom a účelom striktnejšie naplňuje zásadu náhrady skutočnej škody vzniknutej zamestnancovi na jeho zárobku pracovným úrazom, resp. chorobou z povolania. Prihliadanie na výšku skutočne vyplácaného invalidného dôchodku (resp. čiastočného invalidného dôchodku) nemôže byť svojou podstatou v rozpore s uvedenou zásadou, keďže podstatou vyplácania náhrady straty na zárobku je dorovnávať príjem poškodeného zamestnanca na úroveň jeho priemerného zárobku pred vznikom škody".

„Výslovenie nesúladu § 201 ods. 1 v spojení s § 251 ods. 2 Zákonníka práce s čl. 1 ods. 1 ústavy by bolo v opísaných súvislostiach potom v rozpore s princípom rovnosti vo vzťahu k osobám oprávneným na náhradu straty na zárobku, pretože pri určovaní týchto náhrad by zavádzal dva rozdielne právne režimy ich výpočtu - iný pre osoby oprávnené na tieto náhrady podľa právneho predpisu účinného do 31. marca 2002 a iný pre osoby oprávnené na tieto náhrady podľa právneho predpisu účinného od 1. apríla 2002."

Podľa § 201 ods. 2 Zákonníka práce v znení účinnom do 30.06.2003 výšku percenta a obdobie, za ktoré sa bude náhrada za stratu na zárobku upravovať, ustanovuje osobitný predpis.

V zmysle § 2 zákona č. 320/1993 Z.z. výšku percenta a obdobie, za ktoré sa bude náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vzniknutej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania upravovať, ustanoví a vyhlási uverejnením opatrenia v Zbierke zákonov Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Podľa Opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 199/2003 Z.z. od 01.07.2003 sa priemerný zárobok rozhodujúci na výpočet náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vzniknutej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, ktorá patrí zamestnancovi podľa osobitných predpisov, sa zvyšuje o 9,3% za rok 2002.

Podľa § 201 ods. 2 Zákonníka práce v znení účinnom od 01.07.2003 do 31.12.2003 priemerný zárobok rozhodujúci na výpočet predmetnej náhrady sa upravuje o výšku priznávaných percent postupne,

zvyšovaním posledne percentuálne upravených priemerných zárobkov, počnúc dňom skončenia pracovnej neschopnosti, alebo pri uznaní invalidity, alebo čiastočnej invalidity. Výšku percenta, ktorým sa bude náhrada za stratu na zárobku upravovať, ustanovuje osobitný predpis.

Z uvedených ustanovení je zrejmé, že tak do 30.06.2003, ako aj od 01.07.2003 (do 31.12.2003) sa priemerný zárobok rozhodujúci na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vzniknutej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania zvyšoval podľa osobitného predpisu. Posledným takým predpisom bolo opatrenie č. 199/2003 Z.z.

Odvolací súd zdôrazňuje, že v zmysle § 250d ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. je odporkyňa povinná v súdom určenej lehote predložiť súdu svoje spisy spolu so spismi orgánu prvého stupňa.

Pod pojmom "spisy žalovaného správneho orgánu" treba rozumieť úplný a originálny spisový materiál správneho orgánu v danej veci vrátane originálu dokladov o doručení rozhodnutí a riadne žurnalizovaný, aby nevznikli pochybnosti o postupnosti jednotlivých procesných úkonov a o úplnosti spisu.

Z predloženého administratívneho spisu však nie je zrejmé, v akej výške bola navrhovateľovi náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti vyplácaná do 30.06.2003 a k 31.12.2003 a teda sa z neho nedá preskúmať správnosť tvrdenia odporkyne, že táto náhrada, považovaná za úrazovú rentu podľa § 272 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. skutočne patrila k 31.12.2003 v sume 5 760 Sk mesačne. Navrhovateľ totiž namieta, že jeho priemerný zárobok rozhodujúci na výpočet náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti nebol upravený od 01.07.2003 správne. Bez preukázania toho, akú výšku mal ku dňu 30.06.2003 priemerný zárobok rozhodujúci na výpočet náhrady za stratu na zárobku, a ako bol podľa opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. č. 199/2003 Z.z. od 01.07.2003 upravený, nie je možné preskúmať súladnosť rozhodnutia odporkyne so zákonom. V spise sa nenachádzajú predchádzajúce rozhodnutia, týkajúce sa výpočtu výšky a výplaty náhrady za stratu na zárobku pred a od 01.01.2004.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je nepreskúmateľné z dôvodu, že zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo správne rozhodnutie, je v rozpore s obsahom spisov, resp. zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci. Rozsudok krajského súdu preto podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 250j ods. 2 písm. b) a c) O.s.p. zrušil a vec vrátil odporkyňi na ďalšie konanie.

V novom konaní odporkyňa rozhodne vo veci znovu, pričom svoje rozhodnutie riadne odôvodní.

O trovách konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku v súlade s § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1, § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. , lebo v konaní úspešný navrhovateľ náhradu trov konania návrhom neuplatnil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.